

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesületi tagjai ingyen kapják.
 Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr.

Megjelenik minden szerda és szombaton.

Szerkesztés és kiadóhivatal: Budapest, **Üllői-út 25. szám.**
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

a közgazdasági szakosztálynak május hó 3. (hétfőn) délután 4 órakor a „Köztelek” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A mezőgazdasági cséselőügy és munkásbiztosítás tárgyában beérkezett vélemények ismertetése. Előadó: dr. Csillag Gyula.

2. A vadászati törvény revíziója. Előadó: dr. Szilárd Ferencz.

3. Szatmármegyei gazd. egylet átírata a kataszteri kiigazításoknál tapasztalt visszárlások ügyében. Előadó: dr. Szilárd Ferencz.

Gróf Eszterházy Miklós Móricz,
 eszterházyi alelnök.

Meghívó

az I-ső hizott állatvásár rendezőbizottságának f. évi május hó 8-án, d. e. 10 órakor a *Köztelek* nagyterében tartandó ülésére.

Tárgy:

Az I-ső hizott állatvásár tervezetének végleges megállapítása.

Tormay Béla,
 r. b. elnök.

A Tenyészállatvásár bíráló bizottságának tagjait felkérem, hogy a vásárra hozott állatok bírálatának megjelése ezúljából május hó 2-án reggel 9 órakor, a vásár területén (Erzsébet-Királyné utja melletti állatkilálítási csarnokok) megjelenni sziveskedjenek.

Tormay Béla
 r. b. elnök.

XIV. tenyészállatvásár.

A díjazással egybekötött XIV. tenyészállatvásár és gépkilálítási f. évi május hó 2., 3. és 4-én fog a volt ezredes kiállítási állatkilálítási csarnokban megtartatni. A bejelentési határidő e hó 20-án jart le, de a bizottság *előzőleg bejelentéseket még f. hó 28-ig elfogad.* Díjazásokra 3000 ft-ll rendelkezésünkre.

Bejelentési ívek és a vásár tervezete az OMGE. titkári hivatalánál kaphatók.

A XIV. tenyészállatvásár rendezőbizottsága.

Tavaszi luxuslővásárok.

A folyó évi luxuslővásárok második c. kúlsa a Tattersallban május hó 3., 4. és 5-én fog megtartatni.

Bejelentési ívek ezen lővásárokra kaphatók a Tattersall titkárságánál, Bpest külső Kerepesi-ut (Tattersall), vagy az OMGE. titkárságánál.

A díjvagytás és díjgratár pedig május 12-én fog megtartatni.

Gazdatisztek egyesülete.

A mai társadalom a szabad verseny és a szabad fejlődés elveinek megfelelőleg rendezkedik be, ezek szerint él, mozog és halad. Ezt hirdetik nekünk mindenfelé. Szabad verseny, amelynek folyamán az összemérkőző erők saját életképességük szerint érvényesülnek: ez az uralkodó irányzat kiinduláspontja. És e közben egyetlek, tarsulatok és testületek kebelében keresnek menedéket; kartelegünk és szövetkezőnk olyan buzgalommal, hogy erre példát még az elnyomatás korában sem találunk. A való élet minden vonalon hirdeti a szabad verseny áldását.

Érdekek, amelyek széttagoltan maradnak s nem keresnek védelmet a tömörülésben, feltétlenül kárt szenvednek és buknak szemben azokkal az érdekekkel, amelyek az erők összetétele révén összekötöttek, befolyást szereznek kezük-höz s magukat versenyen kívül emelik. A társadalmi intézmények ugyszólván az életbiztosítás feladatát végzik.

Ezek a körülmények magyarazzák meg, hogy miért tulajdonitunk olyan jelentőséget az egyleti életnek, mint a szervezett, egyöntetű működés lehetővé tevő intézménynek, különösen a mezőgazdaság terén, hol ma a védelmi harcban jobban indokolva van, mint bármely más téren.

Egyike azoknak a társadalmi intézményeknek, a mely tagjainak védelmen helyzetét tekintve, nemcsak létjogosult, de erőlyes hatásos tevékenységre van utalva: a gazdatisztek egyesülete.

Ez országban mintegy tizenhatezer gazdatiszt van. Mindmennyj jelentékeny tényezője a mezőgazdasági vagyonosodásnak, intelligenciájuk is számot tevő. Foglalkozásuk köre, természeté s hárdzása volta valamikor irigység tárgya volt. Ma nem így van.

Ninden tevékenység, mely az anyafölddel van összefüggésben, eredményeiben szenvedtet.

Szegényebb lett a földes ur, elégedetlen a napszámós, ragyogó sorsa a gazdatisztnek sem lehet. Hisz a mezőgazdaság produkciója olcsóbbá vált, olcsóbbaknak kellett tehát válniok a produkcióiban közreműködő erőnek is.

Van mód a válogatásra. Mert ügyvéd, mérnök, orvos csak az lehet, akinek meg van a törvényszerű előképzettsége; előlük az oklevélüket megillető kamaton semmi illetékelen verseny el nem kaphathatja. Gazdatiszt ellenben mindenki lehet, kedvből, öleltből, kényszerből. Turkálhatunk közöttük, ha csak olcsó erő kell.

Ime a baj kezdete. Ocsy egy hivatalos pályán, a melyhez nem kell kvalifikáció. Oklevél, a melynek nincs

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-kört sark.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekélyesebb és tartáságani fogva a legtekélyesebb és legtekélyesebb permetezőgép a Vermorel-féle

„ECLAIR”

peronopora permetező, mely eddig mincs versenyeit az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselet.

Ár 21 forint csomagolásal

„Azurín” 1 ft 25 kr. kilogrammja,

„Kézagólc” 30 ft métermagásánként,

„Tafelhanács” 48 kr. kilogrammja.

Hizott marha és sertés
 bizományi értékesítése.

Tüz- és jégkár elleni
 biztosítások közvetítése.

több kizárólagossága, mint bármi más kedvező ajánlatnak.

A többi mind önként folyik ebből. Hogy a gazdasági karnak általában nincs meg az öt megillető renoméja. Világos. Nem tudhatom rólad, hogy akadémiai vezetél-e; vagy ruhatiszítással kezdted-e a pályádat. Igazolványt tartasz sebezben, ha tudni akarod, ki vagy.

Hogy nincs törvényileg szabályozva a szolgálati viszony. Hát ki kötne magát szabályokhoz, mikor egy sereg oltás elém áll résen, nem követélek többet, minthogy kegyelemből kenyerét jusszon?

Hogy a gazdaszít sorsának fordulata, jövője bizonytalanabb a szél által elsodort falevelénél. Ki csodálkozhatnék ezen mindaddig, míg bizalmát csupán érzelmi momentumokba veheti: földesura jókarnakiba?

Természetes ez az állapot nagyon; logikája olyan következetes, hogy azt kifogásolni sem lehet.

Am természetes az is, hogy a dolgoknak ez a rendje a gazdaszít osztályt megnyugvással nem tölthette el. Szervezkedtek tehát a megalapították országos egyesületeiket, melyben erkölcsi s anyagi érdekeik lefelményesést akarták megteremteni.

Előbb az OMGE. kebelében, később különválva kezdte meg az egylet működését s a buzgó vezetésben hiánya nem volt, a discséretes kezdeményezésekben nem szűkölködött.

Megalkotta a nyugdíjintézetét, mely kiindulási pontnak teljesen megfelelt; a gazdaszít kérdések tárgyában ülészeit, kongresszusokat tartott, sőt módját találta annak is, hogy ügyének a parlamentre utat nyisson. Kezde vette az állasközvetítés feladatát, hogy több-kevesebb nyilvánosságát működő közvetítő iródk karól és tisztességelens versenyét kizárja. Szóval felhasználva a rendelkezésre állított csekély eszközöket, minden irányban igyekezett mint érdeképviseleti intézmény bevélni.

Bevált-e tehát ennek? Nyíltan és röviden felelnék meg reá: nem.

Adassék elismerés és köszönet azoknak, kik éveken át önzetlenül buzgólkodtak ennek az egyletnek az élén, czélt érni azonban nem tudtak. Munkájuk ha nem is volt haszon nélkül való, de viszont azt az eredményt, amelyet ettől az egylettől eleve elvártunk, nem tudja felmutatni. A gazdaszít kérdések közül megoldást egyetlen egy sem nyert.

Felfelé és lefelé nem tudott hatást érvényesíteni az egyesület. A közélet mérlegére nagyobb súlylval ma sem képes nehezíteni, mint a kezdet elején. Még nyugdíjintézte is, melyre főfigyelmét fordította, csak nagyon lassu előhaladást mutat.

És mindez nem csoda. Két-három kar ezekre kellett nem dolgozhatik. Az ezerek pedig öbe téve nyugozának. Soha még egyetlen élet terén a felek részéről olyan közömbösséget nem tapasztaltunk mint ennél az egyletnél. Élethevágó

kérdésekhez ugyszólván ki kellett erőszakolni a figyelmet, tagokat a saját érdekében való belépésre fogni kellett. Még így is kevesen vannak.

Szinte csodálatos, hogy az egylet minden elnöke nem fáradt még bele hálátlan munkájába.

Az itt körvonalozott keretében az egylet május hó 2-án tartandó közgyűlésén nem sok ujal mutathat fel, ami a sikeres tevékenység zálogát nyújtana. Multjának sikerein örvendeni, azokból biztató kilátásokat szóni a jövőndöbe, nem sok óva van.

Ellenkezöleg nagy súlylval lép fel a gond az egylet vezetöi előtt, hogy vajjon mit tegyenek, hogy az egyletet hivatásához szükséges erőzhöz jutassák s tekintélybe helyezték.

Bajos erre megfelelni nagyon. Hisz fáradozásuk eredményes volta eddig sem azon mult, mintha az egylet nem jól indult volna meg hivatásának utján, hanem azon, hogy hivatásának gyakorlatában maguk az érdekeltek nem segítettek elő. Mit tehát a gazdaszítetek nem karolják kellöleg egylettük, attól hatályos működést nem várhatunk.

Azért mindenkellött a gazdaszítetek köll elvárni, hogy tömeges belépésükkel az egyletnek ugy anyagiakban megadják a cselekvés képességét, amiként mint erkölcsi testületet is arra a nivóra emeljék, ahonnan komolyan számolni kell vele.

Ha azt kérdik továbbra, hogy az ily módon való tömörülés miért szükséges? arra már könnyü a feleletet megadni.

Avagy ki szorgalmazza a gazdaszít kvalifikációs s a szolgálati viszony szabályozását, ha nem a gazdaszítetek egyesülete? A létközdelem nem kevésbé súlyos gondjai által elfoglalt földbirtokosoktól ne várják, hogy ezt a feladatot a magukéval tessék, ha rokonszenvüket megnyerte volna is.

Elvégre ma, midön az érdekek olyan érzékenyek, megszoktak, sőt elvárjuk, hogy valakinek elintézetlen ügye van, az gondoskodjék ennek felszelen tartásáról; ugyekezözik a kedvezö alkalmakat felhasználni, hogy öhaját latra vesse, sürgöessen szorgalmazzon mindaddig, míg röst tör a köztudatba. E feladattal csak élelkepessé számolhatnak a siker reményében.

Arra sem számíthatnak a gazdaszítetek, hogy a nyugdíjügyet mások oldják meg helyettük. Földesuraink egyrésze ugyan e téren is meg tette a maga nevesben, emberbarátü kötelességét, de ilyen kötelesség elvállalásához másik és nagyobb részük legöbbit akarattal mellett is gyenge lenne. Az önségely forrássát kell ílt is megnyitni. Ehhez az erőforrással folyamodik az egylet is és pedig nem kicsinyintendö sikerrel. Létesített nyugdíjintézeté már eddig is száznaknak biztosítja existenciájukat munkaképtelensögek esetére s ezenkívül mintegy 112 már eddig is azoknak száma, a kiknek nehéz hely-

zetén segélyileg nyílhethet. Mennyivel kiterjedtebben gyakorolható ez az üdvös hivatás, ha az érdekeltek feladatához méltóan támogatnák!

Szép és nagy czélok vannak felírva a gazdaszítetek egyesületének a homlokára s e czélok elnyak, melyekhez rajta kívül talán senki más nem juthat.

Éppen ezért az egylet házagató voltának tudatából nem vesztehetett egy szemernyi sem, dacára annak, hogy mindéddig aránylag csekély eredményekkel volt kénytelen beérni. De bizunk az egylet vezetöiben, hogy ezek a reményökön alul maradt eredmények lelkesedésüket lohasztani nem fogják, hanem szerény erekek között megkezdett munkásságukat folytatják fokozott erövel a jövőben is és hisszük, hogy a szabad verseny ádátlan dühögése végre a gazdaszíteteket is eszméletlenül fogja arra, hogy az érdekeikkel küzdö egyesületet a rokonszeny megíllöt melegségével karolják fel, hogy annak kebelében eleget tegyenek azoknak a vázolt czéloknak, a melyeknek megvalósításáért küzdeni ürtomagus és a jóval nemzedék iránt is tartozó kötelessögek.

B. B.

NOVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezetö: Kerpely Kálmán.

A mütrágya alkalmazása, beszerzése és terjesztésének módja.

Mütrágyát használni a mai alacsony mütrágyáknak mellett, a midön a szuperfoszfát foszforosávanak kilöje 20—24 kar, a Thomassalakké 18—20 kar közt változik, ökszerien alkalmazva minden gazdaságban kifizetti magat. Szó sincs róla, hogy minél belterjesebb a gazdaság, annal inkább indokolt a mütrágya alkalmazása, de nincs kizárva, hogy extenzív gazdálkodás mellett egyes ugy vagy koszarozott földök kellö karban tartására a gazda foszfortrágyát ne alkalmazhasson kellö eredményért. A mütrágyára rendkívül nagy befolyással van az öghajlat és a talaj különfölegesen, így pl. Sárosban, a hol sok a espadék és kötött a talaj a foszfortartalmu mütrágyáknak, ha métermásként legalább 15 kilö vízben oldható foszfort tartalmaz, hatása mindig van, a mit azon körülmény is bizonyít, hogy vármegyénkben a parasztagadák is 15—20 övé óta használják mütrágyát, tehát alkalmazása feltétlenül jövedelmezö.

Általában mondható, hogy öszi vetésekre leginkább jövedelmezö — a foszfor-, néhol igen kevés trésgában részesülj talajon a nitrogén és foszfortrágya, míg a rétek és löhröcskére kitünö hatásu a gipsz, a hamu, ujabban a Thomassalakké, mely 50—60% meszt és 15—18% foszfort tartalmaz.

Öszi gabonára magyar holdankint 100—150 kilö 16%-os szuperfoszfát, ujabban 200—250 kilö 13%-os vízben oldható Thomassalakké; tavaszü gabonára (zab és árpa) mindenkor csak a fenti mennyiségü, és minöségü foszfor-, foszfát alkalmazatik.

A szuperfoszfátunk utóhatása legfeljebb egy évig tart. Thomassalakké vármegyénkben eddig kevés gazda használta meg, de a kik használják, azt állítják, hogy a 3-ik övben-5-jüttük utóhatást.

A szuperfoszfát alkalmazásának kétféle módja lehet: legtöbösen öszszel alászántják, de

rostokat képes megemészteni, mint pl. azok, melyek a gyök s gumós növények húsán és a fiatal fűben találhatók (lásd Cselko és Kostutányi Takarmányozásán 37. lapon).

A 78. napra a sertések hizlalásához mind a három hizlási időszakra következő takarmányösszetétel vannak kimutatva:

1000 kg. dúslyra:	
30 kg. árpa	66 kg. tak. répa
9-5 kg. lóbab	20 kg. rozs
10 kg. répa	5 kg. lóbab
	1 kg. husliszt
20 kg. rozskorpa	70 kg. főföltöt tej
14 kg. tengeri	30 kg. tengeri
2 kg. napraforgó pogácsa	
75 kg. savó	20 kg. zöldségzerna
30 kg. árpa	27 kg. tengeri
5 kg. repcepogácsa	7-5 kg. lóbab
	26 kg. árpa
40 kg. tök	10 kg. rozs
10 kg. buzakorpa	3-5 kg. tókmagpogácsa
20 kg. árpa	
3 kg. tókmagpogácsa	

En részéről, a mennyire a sertéshizálás körül tapasztalatokat szereztem, ezen takarmányokat úgy, a hogy azok össze vannak állítva, nem tartom hizlalo takarmányoknak; a takarmány ezen összedállítás jó lehet 6-7 hónapos malacok javításánál husra, de nem zsíra.

Itt úgy látszik, arra volt tekintettel, hogy a tipótláránál kihozza 1 : 5-1 : 5-8. Ehhez hasonló adatokat találtam egy más sertéstenyésztés című műben:

I. időszak 1 : 5-5:	
30 kg. tengeri	32 kg. tengeri
20 kg. savó	60 „ tök
6 kg. buzakorpa	6 „ sójababdar
6 kg. búkkönydara	

II. időszak 1 : 6:	
24 kg. tengeri	30 kg. árpa
9 „ cséba	20 „ torlórépa
10 „ sörbögár frissen	7 „ borsódara

III. időszak 1 : 6-5:	
20 kg. tengeri	15 kg. tengeridara
16 „ burgonya	20 „ burgonya
2 „ sójababdar	6 lóbab

Ezen takarmányösszetételeket sem tartom egész helyesnek, ezek így összedállva nem annyira hizlalo, mint inkább sertésjavító takarmány, aztán mind a három időszakban körülbelül egyforma takarmányoknak összehozza.

Ettől eltekintve, valamennyi takarmányösszedállítást oly takarmányokból vannak készítve, melyek kevés gazdának államok rendelkezésére és nehezen is beszerezhető.

En a következő anyagokon hizlak:

I. 30 napon:	
1000 kg. dúslyra száraz:	protein, zsír, szénhidrát arány
17-5 II. r. buzaliszt	15-15 : 8-9 : 26 : 11-48
17-5 tak. árpaliszt	15-18 : 7-8 : 0-42 : 9-30
5 búkkönydara	4-28 : 1-24 : 0-12 : 2-31
	34-62 : 4-85 : 0-80 : 23-29 : 1-52
II. 30 napon:	
17 tengeridara	14-55 : 1-43 : 0-81 : 10-30
17 tak. árpaliszt	14-93 : 1-73 : 0-40 : 9-23
	29-48 : 3-16 : 1-21 : 19-53 : 1-71
III. 30. esztelg	
40 napon :	
29 tengeridara	24-82 : 2-43 : 1-39 : 17-57 : 1-8-6

Ezen takarmányt a hizó sertések hig pópálokban kapják (naponta háromszor) azon okból, hogy az nyálal is keveredjék és csak később kapnak vizet inni. Így takarmányozás mellett nagyon gyorsan hizik a sertés, 100 nap

alatt annyira kihizik, hogy tovább hizlálni nem lehet.

Előb periódusban a takarmányok összedállásán arra is van tekintet, hogy proteint eleget kapjanak húsoképzés végett és a II. és III. periódusban előirt takarmányok majdnem tisztán székirézésre vannak hivata. Ezen takarmányozásnál a főtakarmány II. rendű árpa és tengeri; ezek oly termények, melyeknek néhány év óta igen alacsony piaci árak van, azonban így módon hizlástra felhasználva, nálam métermázsája 5-7-5 ft között értékesül.

Megjegyzem, ha a II. periódusban a takarmány összedállásban a proteint annyira emelém, hogy a tápanyag 1 : 6 lenne és a III. periódusban 1 : 6-5, akkor sértesím bizonyon 1 hónappal tovább hizlaltam, a mi több költséggel járna, mert a proteindúsabb anyagoknak az árak is magasabb.

J. P.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Ujabb vizsgálatok a nitrogén-gyűjtő gumókat illetőleg.

Nobbe és Hillner vizsgálati szerint a pillangósvirágú növények a levegő szabad nitrogénjét csakis a gyökereiken fejlődő nitrogén-gyűjtő gumóknak (tenyésztő baktériumok útján) képesek felvenni. Egy francia, Naudin, a párisi akadémia elé terjesztett értekezésében megátámadja a fenti elméletet.*

Naudin azt mondja, hogy ha a Nobbe és Hillner által vallott elmélet helyes lenne, az esetekben valamely pillangósvirágú növény nem tenyészhetnének jól az olyan talajban, a melyben nincsenek meg az illető pillangósvirágú növényhez alkalmazkodott baktériumalakok.

Azonban a tapasztalat azt mondja, hogy a kultivált pillangósvirágú növények mindenféle talajban jól tenyésznek; nagyon sok különféle világtól importált pillangósvirágú növény éppen olyan szépen díszlik nálunk, mint hazájában, ha a klimatikus viszonyok megfelelően természetellenek. S ez esetben nem lehet fel, hogy valamely importált pillangósvirágú növény az új természetű hely talajában már ott találta az ő saját baktériumát.

Naudin felelmi, hogy két újonnan létesített, huszados talaju kertbe igen sok honi s külföldi pillangósvirágú növényt vetettek, a melyek közül a legbővebben a legújabb nitrogén-gyűjtő gumókat nem lehetett találni s csupán néhányánál mutatkoztak a gumók. A növények fejlettségére egészen egyforma, akár nitrogén-gyűjtő gumók találtak a gyökereken, akár nem.

Felhozza továbbá Naudin, hogy ő igen sok pillangósvirágú növényt sterilizált huszados talajúba kultivált, a melyek közül a legtöbbnek gyökereken nitrogén-gyűjtő gumókat találni nem lehetett s ezek csak csekélyhöz számú növényen mutatkoztak; a gumós és a gumótlan növények fejlődése egyforma volt.

A nitrogén-gyűjtő baktériumok Naudin szerint a növénynek semmi hasznára sincsenek, sőt előnyökön kívül másra is károsnak elnevezte. Naudin azt hiszi, hogy a baktériumok már a magban vagy a magburokban jelen vannak.

Naudin vizsgálati alapján azt mondja, hogy ama kérdés, hogy a pillangósvirágú növények, mint veszik fel a levegő szabad nitrogénjét? még koránt sincs megoldva, s ő azt tartja valószínűnek, hogy maga a protoplazma bír ama képességgel, hogy a levegő szabad nitrogénjét felvegye.

+

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY

Rovatvezető: Dr. Hatyry Ferencz.

Utmutatás a ragadós száj- és körömfájás ellen való védekezésre és ezen betegség gyógyítására.

Ezen cím alatt a földművelésügyi m. kir. miniszter egy utmutatot adott ki, mely, a gazdálkodók körében tenyészo, arra hivata, hogy az állattartó gazdákat a száj- és körömfájás elleni védekezés és a megbetegedett állatok orvoslása felől tájékoztassa. Tekintve azt a sokféle téves felgátlás, melyek még ma is a betegség természeté felől a gazdák körében uralkodnak, s még inkább azt a körülményt, hogy a betegség felismerésén sokan mindenféle kuruzsáshoz folyamodnak, csak örömmel fogadtuk át a miniszter intézkedését, melyvel a helyes utat ebben az irányban megjelöli.

Miődn a népies nyelven, de tömören írott „Utmutatás”-t a következőkben egész terjedelmében közöljük, külön is felhívjuk re olvasónk figyelmét:

A ragadós száj- és körömájásban erdő káros rondkívül súlyosak; mert a beteg állatok rosszul létezők; nem képes járnai, a tehene teje nem értékesíthető, az ökrök nem foghatók munkába, akinek pedig az állatállomány maga egészséges, az a vásárok betöltása vagy a szállítási korlátozása következtében károsodik.

I. Védekezés a ragadós száj- és körömájás ellen.

A járvány nagy elterjedésének legfőbb oka az, hogy a gazdák alig vesztettek ellen, sőt igen sokszor nagyon előcsügik annak terjedését.

A száj- és körömájás ragadós betegség, következtéképp az állat csak akkor betegszik meg benne, ha valami uton-módon a ragályanyag elértekezésbe jut. A ragályanyag benne van a beteg állat nyálában, fájós körmeiből kiváló nedvben, valamint a beteg tőgyből kifert tejben.

Ha tehát állainkat meg akarjuk védeni a ragadós száj- és körömájástól, mindenekelőtt ügyelnünk kell arra, hogy azok sem beteg állatokkal, sem olyan tárgyakkal ne érintkezzenek, melyeket a ragály tartalmazó anyagok beszennyezettek. Takarmány, jászol, itatóvíz, istálló talaja, alom, trágya, továbbá beteg állatok körül foglalkozók emberek kezei és ruhái vitelük be legelőfoké a ragályanyagot az egészséges állományba.

Ha azt halljuk, hogy valamely vidéken a száj- és körömájás uralg, ne hajtsuk állatainkat az utak mentén létező itatóvízforrások és etetőhelyek felé. Ezeknek a helyeknek ragályt járhatók és az utának ott maradt ragályt azután a később odajövő egészséges állatok felszedhetik.

Idegen embereket, főleg pedig marha-kereskedőket, mészárosokat és henteseket ne bocsássunk be az istállóba, mert ezek sokszor érintkeznek beteg állatokkal és ruháikkal szennyezők a helyeket.

Járványos időben lehetőleg tartózkodni kell az állatok beszerzésétől s legkevésbé ajánlatos ilyenek vásárolnon venni vagy idegen ismeretlen istállókból beszerezni. Azonban hátrónnan szeretik is be az új állatokkal, tartasuk azokat egy hétig többé állatainktól és etetőhelyektől. Ezeknek a helyeknek ragályt járhatók és az utának ott maradt ragályt azután a később odajövő egészséges állatok felszedhetik.

Az állatokon a fertőzés után a betegség rögtön nem vehető észre, mert néhány nap telik el addig, míg a betegség jelei kezdenek mutatkozni. Azt a néhány napi időt, amely a fertőzés megtörténte és a betegség kitörése között lefoly, lapangási időnek (incubatio) nevezük.

*) Lásd: Comptes rendus des séances de l'Académie des sciences de Paris. T. CXXIII., 1896. Ref. Bot. Centraltabl., 1897., No. 16.

Mint hogy a ragadós-száj- és köröm-fájás lappangási szája 5 napnál hosszabb nem szokott lenni, egy heti elkülnítés és meggyógyul elegendő. Ha ennyi idő alatt az állat a ragadós-száj- és köröm-fájásban beteg nem lett, nyugodtak lehetnek aziránt, hogy nem hozták magukkal a betegséget, tehát nem is fogják jószágainkat befertőzni.

Az ilyen veszteségek különben járványmentes időben is mindig nagyon hasznos, mert más ragadós betegségek ellen is ez véd meg a leghatásosabb módon.

Mindazonáltal lehetséges, hogy minden óvatosság dacára, mégis csak felpop a baj állataink között; ilyenkor igen fontos annak mielőbbi felismerése, hogy a szükséges övintézkedéseket, a baj továbbterjedésének megakadályozása végett idejében megtehesük.

Száj- és köröm-fájásban a szarvasmarhák, juhok és sertések szoktak tömegesen megbetegedni. Az első jel az, hogy a betegeg kezdetben rosszul esznek, lassan rágunk, csamcsognak és szájkülből nyál csorgik ki. Ha a körömök is fájnak, akkor az állatok sántítanak vagy folyton felkiszéknak.

Ha a betegeg szájját kinyitjuk, azt látjuk, hogy az piros és kezünkkel forrónak érezzük; azonkívül láthatunk a szájon hólyagokat és piros foltokat. A sántító állatok körme körül és a körmhasádjában a bőr forró, dagadt, és kétszó pedig rajta hólyagok állhatnak, melyeknek helyén aztán varak kelhetnek. Tehenek gyakran a tógy is megbetegszik, a mikor annak bimbói pirosak, dagadtak és rajtuk hólyagok képződnek, melyek szintén elvarasodnak. A kifejté tgy ilyenkor sárgás színű, sűrű és könnyen megsavanyodik, vagy pedig vizes és keserű.

Ha állatainkon ezeket a tüneteket vagy csak némelyeket észreveszünk, akkor az első teendő az egészséges állatokot a betegektől rögtön elkülöníteni. Leghelyesebben úgy járunk el, hogy azokat az állatokat, a melyek egészségeseknek látszanak és a betegekkel még nem érintkezettek, vagy tiszta istállóba állítjuk, vagy oly legelőre tereljük, melyről feltehető, hogy rajta betegeg nem járhat.

Ha ez nem lehetséges, akkor legalább a betegeket külön állítjuk a külön szennyelvet gondjaira bízunk, az egészségesek helyét pedig gondosan megtisztogatjuk is ha csak lehetséges, fertőtlenítjük is.

A mint kiütött a száj- és köröm-fájás, az a törvény értelmében azonnal be kell jelenteni a község előjáróságának, hogy ez azután a szükséges övintézkedések elvégzésével a betegség továbbterjedését megakadályozhassuk.

Ha a betegeg fellépésekor az állatok rögtön elkülönítésével elkülnit volna és fennforog a lehetséges annak, hogy az egészségesek a betegekkel akár közvetlenül, akár közvetve, a ragály terjesztésére alkalmas tárgyakkal és személyekkel érintkezhetnek, vagy ha egymásután anyag megbetegedések jelentkeznek, akkor az állományban a járvány lefolyását, nygban előszögeltetik azáltal, hogy az egészséges állatokat mesterségesen megbetegítjük. Ezen eljárás abban áll, hogy azon betegeg kieszugó nyálát, a melyeknek szájjában hólyagok láthatók, felfogjuk s ezzel bejuttatjuk az egészségeseket. Az ojtás igen egyszerűen történik s az kétféleképpen végezhetjük: vagy letölthetjük tisztán az egészséges állatok általán-külbelső felületét és erre bedörzsöljük a beteg állat nyálát durva vászondarab segítségével, vagy pedig így nyálal beszenyezzük durva szála takarmányt s ezt megvetjük az egészségesekre. Így bejuttatunk csak szarvasmarhát szoktunk.

Az ojtás azért hasznos, mert ezáltal az egész állomány közel egy időre betegessé és gyógyul meg, míg különben a betegség lassankint ragad át egyik állattól a másikra, miáltal az állomány egészsége csak hosszú idő múlva áll ismét helyre. Továbbá az így módon meg-

terségesen létesített betegségei rendszeren kevésbé súlyos, ennélforva rövidebb idő alatt gyógyul meg. A bejuttatott szarvasmarhákban rendszeren 3/4 része betegessé meg szájjában. Hogy a szájjához az ennél súlyosabb köröm-fájás ne társuljon, a bejuttatott állatok lábait az alomnak sűrű megujtása által szárazon kell tartani.

II. A ragadós-száj- és köröm-fájás gyógyítása.

Hogy miképpen gyógyítsuk beteg állatainkat, ehhez a legrészletesebb megfigyeléshetőség, mindig állatorvos tanácsát kérnünk.

A hol állatorvos nincsen kéznél, vagy ennek odahozása nehézségekkel jár, úgy kénytelen az állattulajdonos a beteg ápolásától és kezeléséről maga gondoskodni.

Főtendőök a beteg állatokat nyugalmában és tisztán tartani. A betegeket munkába fogni vagy elvinni a legelőre, nem szabad, mert az hajtani, hanem azokat tiszta, száraz talaju istállóban tartasuk addig, míg a betegsége teljesen meg nem szűnt. Mint hogy az enné a beteg állatoknak fájdalom okoz, s nyilvánvalóan rosszul esznek, hogy le ne romoljanak, lehetőleg puha takarmányt vagy folyékony tápszerrel kell etetni, a minőnek a friss zöldség és a lisztes vagy korpás ivós (mosók) fűtőanyagok számára pedig az egészséges állatok fölforalt tejjel.

Az a betegeg szájját tisztán kell tartani, hogy az gyorsabban gyógyuljon és kine se beszedjék. Az állatokat gyakran meg kell kintálni tiszta, friss vízzel; vagy sokkal jobb ennél az, ha az állatok előtt állandóan van friss víz, melyben kenyék-kedvők szerinti öblögethették forró szájkülb. Ezenkívül mosogathatjuk a beteg szájját tiszta vízzel, melyhez adhatunk orvosságot is. A kátrányt mossuk is azonban. Úgy kell ezt végeztetünk, hogy szivacsot vagy puha vászondarabot mártunk a folyadékba s ezzel lemossuk az óvatosan szejeeltov ajaknak belső felületét ezután pedig kifésüljük, kinyitjuk a szájját, s annak mélyebb részei, valamint a nyelvet is hasonlóan mosogatjuk.

Mint mosogató, öblítő folyadék igen jó szappalatos, tiszta sós és ezeres víz, melyet mindenki igény szerint elkészíthet. A hány liter vizet veszünk, annyi kis boros pohár ezetést s annyi kanál sót keverünk a vízhez.

Használhatunk e helyett más öblögető vizet is. Így feloldhatunk vízben timsót, kékgálicot (rézgalic-kékkő) vagy zöld gálicot (vasgálic). Akármelyiket használjuk is mindig körül 10—20 dekágrammot keverünk össze 10 liter vízhez.

Ha köröm-fájás is van jelen, akkor a betegnek feltétlenül nyugodtan kell maradniuk, az istálló talaját tisztán és szárazon kell tartani, az almot pedig gyakran meg kell utítani. A beteg lábákat is mosogathatjuk a fentebb emleltettt úmós- kék- vagy zöldgálicoz vízzel. Szarvasmarhák beteg lábait egyszerűen folyadékba mártott szivacsos vagy állandóan mosogatjuk. Köröm-fájás juhokat és sertéseket így gyógyítani egyrészt fáradságos, különösen ha azok tömegesen betegesnek meg, másrészt a sertések az így kezelésnek ellenszengnek, miért is legelőszerebb a betegeket az elorolott folyadékok valamelyikével megtöltött sekély és kemény, tiszta fenékre gőrdni ajtathatni.

A beteg tőgyét leteknék azért is rendszeresen óvatosan ki kell fejteni, azonkívül nygával tisztogatni; ha nagyon dagadt a tőgy, arra hideg borogatást teszünk. A tőgyön képződő varakat legjobban, ha az apólo kébében hagyja. A szopós borjúkat nem szabad az anyhöz bocsátani, hanem egészséges tehének felforrástól el kell hoznak táplálni.

A beteg tőgyét leteknék azért is törvény értelmében meg kell semmisíteni, mert nyersen való élveztet után úgy a szopós állatok, mint a gyermekek is szájjájában és belhúrban szoktak megbetegedni.

IRODALOM.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület évi éve.

Midőn az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek 1896-ik évi működéséről szóló jelentését kézhez vettük, azon kívánságunknak adtuk kifejezést, hogy bár mindelőbb gazdasági egyesület követné az erdélyinek példáját. Sajnos, hogy ezen óhajunk visszhangra nem talált, mert 3—4 vidéki gazdasági egyesület kivéve, évi működéséről érdemleges jelentésben a többi egyesület nem számol be.

Igy nem lehet csodálunk, hogy a gazdasági egyesületek működéséről nem hogy a külvilág, de még maguk az illető egyesületek tagjai sem vehettek tudomást. A kereskedelmi és iparkamarkat fölülük ugyan terjedelmes jelentésben kerültek megőzgasdagsági állapotát, de ki volna ezen állapotok vizsgálására inkább hívottat, mint a gazdasági egyesületek.

Nem sok anyagi áldozattal járna az ily „Erdélyi Egyesület” megerősítése, hisz ilye az előltnék felvő Erdélyi Gazdasági Egyesület „Erdélynyk”-nek a kiadás is 200 trvny költség szerepel a költségvetésben. Pedig ezen jelentésben a felvél is meglegedőenek a vidéki gazdasági egyesületek. De bár csekély anyagi áldozatot is igényel egy ily „Erdélynyk”-nek az előlításnál annál több munkát, körültekintés és szorgalmat igényel az összállítás. És éppen ez a hányzék a vidéki gazdasági egyesületek legnagyobb részénél, mert állandó zakkozásokkal, önálló irindulat, a mely ily komolyabb és nagyobb munkákat feldolgozásra képes volna, csak kevesen rendelkeznek.

Az ily munkatának a megindításánál csak a kezdet nehéz és kétségtelen, hogy az első években a közér nézve nagyon értéketlen dolgozatok jelennek meg, de a több év gyakorlat az évi jelentésnek szerkesztőtől okvetlen a helyes irányba terelne.

Az erdélyi gazdasági egyesületeknek 1896. évi működését feltöltött „Erdélynyk”-e hien tükrözi vissza a gazdasátsadalomnak a legutóbbi időben észlelhető élelénkbe tevékenységét, a mely inkább a közölköz iránti érdeklődés fokozásában, mint tényleges eredményekben nyilvánlik meg.

A gazdasátsadalom józannab elemek kezdet belátói, hogy az eddigi indulencia, amelylyel a gazdasátsadalom minden rajta kívül álló kérdés iránt viseltetett, a magyar mezőgazdaságot lassankint a tönk szélére vezetette s a gazdasátsadalomnak a szövetkezési pillanat a legnagyobb erők külső megőzítésével kell a válságától kivezető utat keresni. S bár ezen érdeklődés mind szélesebb körökben terjed és öngyötlenen nyilvánlik meg, mégis egy csodálatos lídernyomnak tartja féken a gazdasátsadalom, a mely a kezdő tevékenységet is megbénítja.

A gazdasátsadalom tevékenysége megnyilatkozásának jelenben egyedüli szervezeti a gazdasági egyesületek. Igen ám, de az olyan test, amelynek működő szervezeti gyengék, betegeg, legyen ily testben bármily nagy az egyéni erő: megnyilatkozásban csak gyenge marad. Ezért a törévés, amely különösen az „UMGE”-ben évek óta odairányul, hogy a gazdasátsadalomnak a szervezeti a gazdasági egyesületek életképesekké tegye. S e fűrdátsatalan tevékenységnek ma meg is van a gyümölese, amidőn a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a f. évben már megkezdte működését. A szövetség ezen működésétől igen sokat remélünk, mert az együttműködés felkelti a nemes versenyt az egyes szervek között egyrészt, de másrészt az erők egyesítésével nagyobb eredményeket is lehet elérni.

Legyen azonban a szövetség működése bármily helyes, irányú, törévés bármily nemes, az ajtófértőst fog szenvedni az esztelen,

ha földművelésügyi kormányzatunk támogatására nem számítat.

Ezen támogatást azonban nem úgy értjük, hogy a földművelésügyi kormányzat több, vagy kevesebb anyagi segély nyújtásával a gazdasági egyesületek iránti kötelezettség alól magát megváltassa. Igen helyesen idézi az Erdélyi Gazdasági Egyesület évi jelentésében a földművelésügyi miniszternek egyik képviselői beszédjét, amelyben a miniszter ígretet tesz, hogy ő a magyar gazdasáradamnak kedv csinál, azt ébreszt, a gazdasági egyesületeket talpraállítja akarja. A jelenlegi földművelésügyi miniszter helyesen ítélte meg a feladatot, mert a gazdasági egyesületek tevékenységének a felkeltéséhez minden elősegítés azoknál különben is szerény keretű anyagi támogatása, hanem igenis szükséges, hogy a földművelésügyi kormányzatunk minden egyes ténykedése a gazdasági egyesületek; illetve gazdasáradamomal összhangzatosan legyen; a gazdasáradamnak látnia és éreznie kell azt, hogy az ő kívánásai visszhangra találnak a kormányzatban, hogy az ő érdekeinek jókarát képviselője a földművelésügyi miniszter.

Egy bizonyos kölcsönösségnek kell létrejönnie, a melyel daczára a miniszter helyes intencióinak máig sajnos nem találkoznak.

A földművelésügyi miniszterium mindinkább kiterjeszti oly törvé módosítását, a mely nem az ő feladata és a melyet így helyesen teljesítenek is, tud a gazdasági egyesületek pedig látnak állandó mellőzettségek hatáskörük szűkítését, a földművelésügyi miniszterium helyes intencióval szemben is tartózkodó álláspontra helyezkednek, mert nem tudják, hogy nem-e egy újabb jó vagy hatáskör megnyirbálása, vagy elvesztéséről van itt szó.

Igy azután előlál az a lehetetlen helyzet, hogy a földművelésügyi miniszterium az ő iránti kötelességét a levegőben tartja, mi Mahomed koporsója, mert magának a gazdasáradamomban gyökerező orgánumnak nem rendelkezik.

Persze a földművelésügyi miniszter által követett jelenlegi irányzatnak a változása az uralkodó közgazdasági irányzat alapján helyes, de kétségtelen, hogy addig, a míg a földművelésügyi miniszterium a gazdasági érdekeknek a mérvadó, amíg a gazdasáradamommal és ennek egyetlen szerveivel a gazdasági egyesületekkel karöltve nem fog haladni, minden a mezőgazdaság érdekében tervezett kezdeményezés hatástalan marad.

Ezt a tapasztalat is igazolja. Napról napra látjuk, miként növekednek az állami adminisztráció közegei. A sok felügyelő éppen arra alkalmas, hogy a közigazgatási hatások tevékenységét teljesen megbénítsa. Látjuk azt, hogy a gazdasáradamomnak legjelentősebb öntevékenysége is kivételük az illetékes faktorok kezéből, és újabb állami szakközvegek kezébe helyezték azt, hogy ezáltal a társadalmi tevékenység teljesen lehetetlenné tétessék, növekedés a kormányzatot vadigazgatási hatások állami szocializmus. Pedig éppen a mezőgazdaság, a melyben az állami szocializmus tendenciákat életrre kellteni a legveszedelmesebb, mert ha Magyarországon mezőgazdában öljük el az öntevékenységet és ébresztjük fel az állami omnipotenciában való hitet, úgy az országot egy engedelmessé szolgahadát változtatjuk ugyan, a mely azonban csak a gazdasági érdekeknek, a míg kormányzatsárad, legkárosabb okát okozandó tud adozni, a míg a nyomor önzéretre nem kelti, s ez még a legkedvezőbb eshetőség, mert mit ér az olyan nemzet, mely annyira onervált, hogy még az általános nyomor sem kell fel benne az élt őstönöz.

Nagy és erős ellenállást kell a gazdasáradamommal ezen veszedelmessé anyagtal szemben kifejtetnie, a mely ellátásának alkalmas eszközeit teremtetle meg a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségében.

Ezen szövetség biztonnyal soha kedvezőbb időben nem alakulhatott volna meg, mint éppen a jelenlegi földművelésügyi miniszter

idejében, a ki a gazdasági egyesületekről és azok működéséről mindenkor a legmelegebben megemlékezik. A gazdasági egyesületekben is meg van a hajlandóság, s a készség és képesség is arra, hogy a földművelésügyi miniszter intencióinak készséges végrehajtó közöje legyenek s éppen azért csak, a mikor a szövetség megalakult, azért a miniszterem mulik, hogy az abban összpontosított, a megőrzéséért érdekében a legshasznosabban értékesítse és hogy az ne a miniszter működésével szemben, de annak támogatására érvényesüljön.

Hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület évi jelentésében kapcsolatban ezeket elmondottuk, óka az, hogy ezen jelentésben is igazolva látjuk azon előzőleg kifejezett álláspontunkat a helyességét, amely szerint a gazdasáradamoml józanabb elemei az öntevékenységre szükségességét kezdik érezni, de kellő anyagi eszközök s a kormányzat jóakarata és több támogatása hiányában a tevékenység mintegy tanácstalannal vezetés nélkül vesztelge. Vezetés nélkül, mert a földművelésügyi miniszterium nem az irányítás, nem a vezetéssel tördök, hanem végrehajtó, amely dolgok végrehajtásával foglalkozik el, amelyek nekik sem érdemet, sem dícsőséget nem szereznek, amennyiben azokat helyesen elvégzi nem tudja s amennyiben azok végzése nem is az ő hatásköréhez voltak.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a mezőgazdaság minden ágazatára kiterjedő és igen élénk tevékenységet fejt ki. S ezen tevékenységnek hit tükrö a kiadott évi jelentés. Mint közgazdasági faktor az egyesület foglalkozik az 1896-ik év közgazdasági viszonyával és is különösen a nemzetközi gazdaságkongresszussal, amely a mezőgazdasági válság okainak felderítésében oly alapos munkát végzett. Az évi jelentés, úgy mint az 1895-ik évről szóló is, a közgazdasági válság okait az árhanyságot tisztelt föl, amelyet az anyagi válság és a külkapcsolat spekuláció természetesen fokozott.

Foglalkozik a jelentés a föld eladósodásával is, a mely a gazdaságzséget mind közelebből és élénkebben kezdi érdekelni és foglalkoztatni, s országreszenként mutatja ki a jelentés a földhirtokhoz hadinkant való megterhelés, a mely azonban a fizikis a jelzőterhek kintévesítésére szorítottok és is a kül-föld intézetek jelzőterhekösönét melőzi.

Foglalkozik a jelentés Erdély kereskedelmi forgalmával is, különösen pedig áruforgalmával, mely — mint tudjuk — ez országreszen igen élénk és jelentékeny. Majd a munkás-, időjárás- és termelési viszonyokat ismertet, a mely utóbbiban igen sok, a földművelésügyi miniszterium figyelmére méltó megjegyzés foglaltatik.

Igen érdekes a mult évi közgyűlésen elhangzott előlki megnyitói, a mely a kiegyezési tárgyalásokkal foglalkozik és különösen az Ausztriával megkötendő állategészségügyi egyezményről, amely természetesenül Erdélyt a legközelebbi érdeki.

Az előlki megnyitói a következőket mondja:

"A kiegyezésési tárgyalásnak Magyarországon részéről a legnagyobb sérelme az állategészségügyi kérdése és ennek egyeztetési szabályozása. Az osztrák kormány nem akar külön szerződést kötni, hanem a kiegyezéselési törvényben olyan intézkedést kíván felvétenni, melylyel a magyar szektarok tovább is suttandó állategészségűletük. Hiszen ha Szerbia és Románia állategészségűlgyét a miénknek elbe tesse, ezekkel a mi károsításunkra egyezményt tartanak fenn, velünk pedig megkötött sem akarják a szerződést, ezt csak célszerűségnek lehet tekinteni. Azért, ha ezen fontosabb gazdasági kívétli kérdésben, mely hivata van a világkereskedelmi befolyások miatt más természetűnek, a mult évi áruválságot okozó nyomat, jogos és méltányos igényünk egyelőre nem vétetnek, akkor, habár késztülélen érne és egyelőre káros következményekkel járna is, daczára, hogy egy sovány béke jobb egy kövér perről, nem marad egyéb hátra, a jobb jövő

reményében, mint a nagyon sok részről és sok érvekel támogatott *induló intérmélethez ragaszkodni*."

Bár maga az egyesület a kiegyezés kérdésében állást nem foglal el, ezen előlki megnyitói, amely az Ausztriával megkötendő állategészségügyi egyezményre oly nagy súlyt helyez, véleményem szerint igen helyesen, hogy inkább az indító vámtörlet álláspontjára kész helyezkedni, amennyiben Ausztriával méltányos egyezség kötni nem sikerülne, igen figyelemre méltó megnyilatkozás, és visszhangja annak az álláspontnak, amelyet az „OMGE." a kiegyezési kérdésekben elfoglalt. Hozsabbban emlékezik meg a jelentés az ezredéses kiállításról; valamint az előlki országos kongresszusokról és az egyesületek országos szövetségének a megalakításáról.

Az egyesületet az ezredéses kiállításról folyólag több kitüntetés érte, így az egyesület elnöke a Ferenec József-ről középkeresületi tisztelettel ki. Maga az egyesület a kiállítás érdekében kifejtett hasznos tevékenységéről állandó ezüst éremmel lett kitüntetve. Ezen kívül az egyesületnek több kitüntetés érte, amelyek kiállított tárgyairól a legközelebbi díjakat.

Az Erdélyi gazdasági egyesület volt az, amely a IV-ik országos gazdaságkongresszus előkészítőbizottságának tervezetével szemben a legerélyesebb állást foglalta el és csak természetesen, hogy az évi jelentés az egyesület e mozgáradamul behatóan foglalkozik.

Azaz, hogy a szövetség megalakult és hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület — amint azt az évi jelentés mellékletét képező alapszabálytervezet igazolja — a szövetségbe belépni szándékozik, reméljük, hogy a nézetelésnek végleges elismatit és az Erdélyi Gazdasági Egyesület lesz majd egyike a szövetség legtevékenyebb tagjainak.

Az akartélelme fejtegetésnek különösen dicseztető méltó tevékenységet fejt ki az egyesület, amelyben évekel ezeltől megindított könyvkiadványállatát a mult évben is mint nyomaedőki évfolyamot folytatta és a könyvpiacon igen hasznos munkálatokkal gazdagította. Megjelentek a Könyvkiadó vállalat katekizis, "A jogok tartományok természetéről", irta János Ákos. Az öntés", irta Vimes István; "Hasznos tudnivalók az állategészségűl köréről", irta Jakab László; "A Jégkék élet való biztosítás és a káros becésése", irta Seits Mihály. A f. évi kilencedik évfolyam első füzetét adja ki a vállalat az eddig megjelent munkák 50,000-dik példányát.

Az egyesületnek ezen idűvös vállalkozása megérdemelné a földművelésügyi miniszteriumnak hatáshatós támogatását.

A gazdasági szakismeretek terjesztésénél ezenkívül a mult évben népszerű gazdasági előadások tartásával is közreműködött a földművelésügyi miniszter megbízásából. Itt ki kell emelnünk, hogy a földművelésügyi miniszternek ezen kezdeményezésére egy oly ténny, amelyet annak is inkább örömmel kell üdvözölnünk, mert nemcsak hogy királó hasznos válik ezek a gazdaságzségetnek, hanem mert ebben zálogat bírjuk annak, hogy egyéb más téren is hasonlólag fogja egybevenni a földművelésügyi miniszter a gazdasági egyesületeket.

Mint tudjuk, az egyesület egy löheramag-tisztító állomást is tart fenn, a mely a mult évben 48,923 kg heramagot tisztított; a mi tekintve Erdély nagy heramagtermelését, az állategészségűlgyét, amelyre a gazdaságzségetnek nagyobb érdeklődését, a mi különben főként annak tulajdonítható, hogy a gazda maga a legtrikább esetben direkt elad, hanem a heramagokat kereskedők veszik meg és maguk arkanamentálnak.

Több kiállítás és versenyt rendezett a gazdasági egyesület, míg szakosztályai és választmányai több aktuális napi kérdésekkel foglalkoztak behatóan, mely irányú működésükkel behatóan itt foglalkozni is ter szükne meg.

A hazai szövetkezetek kongresszusa.

A hazai szövetkezetek e hó 24-én tartották évi kongresszusukat gróf Károlyi Sándor elnökelete alatt. Előnk vizárolva azon akadályokat, melyek a szövetkezetek fejlesztése ez idő szerint különösen azért tűnik, mert a kormány az általa ígért törvényjavaslattal bejárterjeszté meg mindenzedé elmulasztotta, utal egyersmind azon örömdet eredményekre, melyeket a községi szövetkezetek elérni sikerült, felhívja ezután Bernhácz István titkárt évi jelentésének felolvasására.

Az évi jelentés, a mely kiterjeszkedik mindazon mozzanatra, melyek a szövetkezeti téren az elmúlt év folyamán úgy a beföldön, mint a külső országokban észlelhetők, bő kivonatban a következő:

Mielőtt kiemelnék azon fejlődés változásaira, a mely a szövetkezeti téren a lefolyt egy év alatt észlelhető volt, ki kell emelnem azt, hogy a múlt év őszén tartott szövetkezeti értekezlet meghagyásának eleget tettünk. Kérvénnyelünk ugyanis a pénzügyi miniszterhez az iránt, hogy a mezőgazdasági hitel fejlesztése érdekében készült törvényjavaslattal teljesítés az országgyűlés előtt. Ezen törvény feladata lenne azon zálogelveleket, melyek hypothekaris uson nem biztosíthatók, bizonyos garanciákat nyújtani, ill. módon azoknak keletét biztosítva új hitelforrásokat nyitni.

Ezen intézkedés fontossága szembeütő, mindamellett sem a már ünnepeisen írt javaslat nem került a törvényhozás elé, sem fejlődésünkre nem kaptunk választ, pedig az újabb idők fejleményei mind hangsúlyosan követelik azt, hogy a társadalmal és törvényhozás sürriben és több szerettel foglalkozás az ugynevezett kisemberek sorával. Ez kívánatos természetesen azért, mert különben amint sajnos, ezt már közlennél tapasztalhatjuk, a szociális sűrűdások fognak elmergülni, hanem a fenszölyök is olyan ügésbe sűrűdnék, mely előbb-több ikül belőlük a nemesebb tartalmat és képletnel teszi őket feladatait betöltésére.

Szomban azáltal a téllenség, mely a kormányzás tevékenységét a szövetkezeti téren jellemzi és amely másként soha a fenti, annyira intővézkedés meg nem valósuított, sem pedig a szövetkezeti törvények oly régen ígert reformja testé nem vált, jól eső örömmel emeljük ki azt, hogy társadalmal téren a szövetkezetek hódítási szembe ütők s az eszme terjedését, sőt meggyökeresedését tagadni lehetetlen.

E tekintetben elsősorban saját hitelszövetkezetekünk fejlődését feltekinthetendő, közülük a következő számokat:

A szövetkezetek száma 1896-ban 317-ről 350-ra, a tagoké 63.220-ról 74.499-re emelkedett.

Az üzletelésük száma 125,856-ról 148,476-ra emelkedett.

A váltókötelestükek összege 4 1/2 millióról 6 1/2 millióra vagyis 1 3/3 millióval emelkedett.

A kötvényekre adott kölcsönök összege 2 8/8 millióról 3 6/8 millióra, azaz 800 ezer firtal emelkedett.

A tartalékalap 124 ezer forintra növekedett, az emelkedés összege 34 ezer forint.

Az üzletelészefetések 1 3/3 millióról 1 8/8 millióra és a takarékbetétek 1 3/3 millióról 1 7/8 millióra emelkedtek.

A központi hitelt az előbbi 5 millióval szemben 6 millió összegben vették igénybe.

A tiszta nyereség 170,943 forintra rögött, mely őszere az előző évi nyereséget 54 ezerrel meghaladja.

A fogyasztási szövetkezetek az országban felső és társadalmal részben gyors egymásutánban alakulnak s a mint azt a felolvasandó pályaművek mutatják, igen üféves és hasznos tevékenységet is bírnak kifejtési ott, hol a

ponos vezetés és az üzleti szellem nem hiányoznak. Miatán azonban e tekintetben csak a legkritikab helyen kielégítő az állapotok, kétségtelen, hogy a fogyasztási szövetkezetek, főleg az első időben Seyllák és Charbyidsek között ezvezek és könnyen nyujtanak okot a panaszra.

A kormány részéről nem ajánlhatjuk eléggé a legnagyobb óvatosságot és föltétlenül szükséges tartanok, ha az önállóan alakult fogyasztási szövetkezetek egy szervezett elvrandának s megteremtének azt az ellenőrző szervezet, amely a pontos üzletvitelnek és ezáltal a fejlődésnek legbiztosabb támasza.

Az ébredő közvélemény nyomása és a tény, hogy sok irányban a haladás, szövetkezés nélkül teljesben lehetetlen, ne bírták a kormány ügye tartait az arra, hogy ez ügyet némileg fölkarolják. Így azt látjuk, hogy a kereskedelmi miniszter a kisiparosok fölségítésére érdekében akar alapítani szövetkezeteket, a földmívelést, főleg a tejgazdasági szövetkezeteket kultiválni.

A kisiparosok részére alapítandó szövetkezetek tárgyában szövetkezeti központunk a miniszter fölkerésére késznek nyilatkozott a mozgalom vezetését elvállalni és pedig minden haszon nélkül. Ez irányban tárgyalunk is a miniszteriumban. Az iparosok ottani számvívai azonban elidegenedtek attól, hogy oly intézet vegye kezébe a dolgok vezetését, amely kellő tapasztalattal, begyakorlással szerződéssel és a siker biztosítékával rendelkezik. Önálló intézet állítását tervezik s e tekintetben immár sikerült saját maguk közt is két párta szakadni.

Mi magunk részéről nyugodtan várjuk a vita végét, mert az ügy iránt érzett szimpatia kívül semmi sincsen, mi reánk néve ezt a nem jelentéketlen föltétlenséggel és nehézségekkel járó munkárok átvállalását kívánatosk. Ennek szemeként azonban, ha a miniszternek kétségkívül jóakarata vállalkozza arra a sorsra jutva, mint juttól elődnie. Képtelenek vagyunk egyébként kétségbe vonni, hogy az a pártoskodás és visszavonás, amely körül a kérdés körül iparosaink körében már is észlelhetünk, a siker biztosítéka lenne.

Kiemelendők tartjuk, hogy a *készletvétel* szövegében a szövetkezetek a múlt évben már több ezer forint tiszta nyereséget ért el a berendezett egy szabóműhely is, mely tudomásunk szerint első az országban s fenállásának első hét havában 7000 forint ára megrendelésre kapott.

Annak jellő, hogy a szövetkezeti eszme mindinkább hódít, ki kell emelnem azt, hogy *Törvény* tárgya a községi hitelszövetkezetek érdekében a kormány aközött indított meg a megyei központot már meg is alakította. Az *Érdelyi Gazdasági Egyesület* ösztönözésén részben a mi szövetkezetünk által élelt eredmények, részben pedig azon igazán nyomoruság helyzet által, melyben az erdélyi részek parasztagazdái hitel tekintetében még ma is vannak, szintén kibővítsötte az adáris íveket egy *Kölcsozár*on szerkölő erdélyrészi központ megalakítása érdekében. A megalakítás még mindenzideig nem következett be. Az erdélyrészi társadalom azonban nagy fogynosságának adná jölét, ha nem lenne képes azon aránylag csekély töltel elteremtene, mely a munka megindításához szükséges.

Somogy megyében szintén sikert igérok mozzanaton indult meg egy helyi központ megalakítására.

Mi magunk részéről mindezeket a törekvéseket támogatjuk és rokonszennel kísérjük. Reméljük azonban, hogy mindezek a külön központok érintkezésben maradnak velünk és nem fog megszakadni azon szolidaritás, mely szövetkezeti eszme épésében tartás és diadára jutása végett annyira szükséges.

Nagyon jelentékeny mozzanat gyánunk kell kiemelnél a *Magyar Gazdasági Vidékarunió-Elöljáró Szövetkezetek* létrejöttét, mely körül az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

igazgatója: *Forster* Géza szerzett kiváló érdemeket. E szövetkezet célja az, hogy a gazdasági terméket közvetlenül adja el a fogyasztóknak s így a gazdák részére jobb árakat, a fogyasztóknak pedig jó minőségű s aránylag olcsóbb élelmi cikkekkel biztosítson. A kezdet nehézségei itt is jelenteknek ugyan, de reméljük, hogy a fogynosságok és az ériöntet szövetkezetek áttörő lesse annak az iránynak, mely a közvetítők kiárást előzoza.

A Szövetkezés című folyóirat által hirdettett pályázat, melynek tárgya az volt, hogy készítsenek, melyekben a hitelszövetkezetek már megerősödött, mily irányban kellene a szövetkezetek tovább fejleszteni, igen szép sikerrel járt. Több mint éreketek be, melyek nem csupán a konkrét viszonyok feltüntetésére tekintetben becsesek, hanem a fejlesztés vonatkozásig is figyelemre méltó nézeteket tartalmaznak.

A külföldi szövetkezeti mozzalmak tekintetében meg kell említenünk a múlt év őszén Parisban tartott II. nemzetközi szövetkezeti kongresszust, melynek is a hitelszövetkezetek tárgya, de melyben az akkor föltölt országos képviselőválasztások miatt részt nem vehettünk.

A folyó év augusztusában a franciaia Raiffeisen-féle szövetkezetek Tarbes-ban elők az 6 kongresszusokat tartani, a melyen az eddigi megállapodások szerint előnkök 6 övezletelében jött György Endre és Hajós József urnak is részt fogunk venni.

A szövetkezetek, mint a szociális igazgatások egyik hatatos elenszert, külföldön mind nagyobb méteket karolják fel; így Porsorsországban a kormány nem csupán 20 millió márkát bocsátott a szövetkezeti pénzár rendelkezésére, hanem a szövetkezeti magtárak részére engedélyezett 3 millió márkát hitelt kétfelözlebb újból 1—2 millióval fogja felmenni.

Ha mindezeket a jelenségeket összefoglaljuk, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy habár szövetkezeti központunk ez idő szerint a támaszot pénzbeli igényeknek nem is képes megfelelni, a szövetkezeti ügy fejlődése egyáltalában nem akad meg, sőt ellenkezőleg, a fejlődésnek jölét nagyról-nagyrá alkalmunk nyílik tapasztalni. Igaz ugyan, hogy szemben a mezőgazdasági válsággal, az előföldi szociális mozzalmakkal és azon sűrűt eredményekkel, melyek gazdasági politikánk mulasztásait az országunk föleg ruténnek és tötok által lakott megyékében előidéztek, a kormány, törvényhozá és társadalom együttes és gyors akcióvázra volna szükség. De addig is, míg ez bekövetkezik, az előföldi eredmények támaszkodva, bizony lelkessé haladhatnak azon az úton, melyet szimunk a gondviselés és az egykori pestnyegyi hitelszövetkezet megalakító kijelölték. Csakúgyemmi sem okunk, de igenis okunk van arra, hogy egyesült erővel töljünk előre, szemünk előtt tartva a trafalagyi győzönek, Nelsonnak mondását: „Anglia megvárja, hogy mindenkori eszmezőg költéséggel”. Ha mi megteszük köteleseinket, az eredmények továbbra sem fognak elmaradni.

Ezútan a bérekeztett pályaműnkak felett döntött a kongresszus és az első díjat *Varga Gyula* vörözki espernek, a másodikát *Nádas Mihály* nagy-kürül földművelnek teltte oda. A szövetkezet továbbfejlesztéséről kijelölt eszmezőg gróf *Károlyi Sándor* az első hosszabbnak kifejtette az 6 álláspontra és első sorban a fogyasztásra és közös eladásra irányuló szövetkezetek fejlesztését jelezte szükségesnek. *Forster Géza* az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója részletesen vázolja e tekintetben a szövetkezetek feladatait és a további működés irányait. Ezután a kongresszus a hazai szövetkezeti igazgatóságba *Gálner* Gulást, a felügyelő bizottságba dr. *Biro* Lajost jeltette. A kongresszus ezé véget ért.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

213. sz. kérdés. Napraforgóval szeretnék olajnyereségre egy pár kat. holdat venni. Lehet-e a magot sorvető-géppel vetni, ha igen, mily sortólvalóságban, hány szem vetendő egy bokorba, milyen földet kell-e mag, mikor kell vetni, és mennyi mag szükséges egy holdra?

Mely fajta magot tanácsosabb vetni olajnyereségre, oroztat, vagy beföldit, mely áru és hol lehetne az venni?

Pa.-Szőreg. T. M.

214. sz. kérdés. Mi lehet az oka, és mi lenne az ellence védekezés módja, hogy 2, 3. 4 napos malommal verhasba ehlulának, még pedig van eset, hogy a kocznák minden fája, van, hogy csak egy kettő és van, melyből egy se.

Tájékozalás felilemelt, hogy a katriczkák oly épületben vannak beallítva, melyben még sok jószág nem volt, így a fertőzés teljesen ki van zárva.

Pa.-Gyúger. Cs. A.

215. sz. kérdés. A törvény értelmében minő távollásgra fűszáhatom a birtokomat a szomszédom területétől, mennyire kell a határbarázdától a fűszáttal elmaradnom? És a birtok körülárkálása alkalmával kötelesek vagyok-e szomszédaimnak az árok beomlásáért bizonyos területet az árok mentén átengedni és esetleg mennyit?

Vojtek. K. I.

216. sz. kérdés. Ha az állami adóbol (földadó) elemi csapas miatt adolegendős történt, köteles vagyok-e általános jóvedelmi pótdadót, utadót, megyei és községi adót, a lemondott állami adót is fizetni, azaz, mely adomemet vagyok köteles fizetni a leengedés dacára?

Pa.-Tárkány. W. A.

217. sz. kérdés. Sertéshizlásokhoz a táparány kiegészítésre végett decerát vagy árpat szándékomban beszerezni; a decerát mennyiségét vasti állomáson kapom 3 frjtával; az árpa mértékzárját 4 frjtával; melyik előnyösebb?

Keresztcs. T. P.

218. sz. kérdés. Mi oka annak, hogy házi kertemben több éve már, de különösen ez évben a vakondok óriási kárt tesznek? Van-e mód ennek az állatnak távollatására, hogy veteményben nagyobb kárt ne tegyen?

Alsó-Vadász. N. Gy.

219. sz. kérdés. Újonnan épült tanyái házak adomenteségét, hol és minő alapon lehet kérelmezni? Módig nem késo az kérelmezni?

Debreczen. M. S.

Feleletek.

Borok lefeletése. (Második válasz a 204. száma kérdésre.) Az alábbiak egészséges borok a fejtésre okvetlen szükségesek van, az által tisztulják meg a bort a benne lerakott szálakat (seprő), fejtés alatt érintékek a levegő oxigénjével, így előbb keresztül fog menni az uterjében, ha egyébként az ahhoz szükséges másik feltétel, a kellő melegesség is meg van; ismételt fejtés által előbb fejtészi ki aethikus illat anyagait, s mindinkább jobban megtisztulva végre palackba öntötté válik.

A seprőjéről le nem fejtett bor a helyett, hogy tovább fejlődnek, megfegedhetik. Már a tavaszi melegibő időjárás alkalmával történő megzavarodása sem érinti a tulajdonost kellemesen, pedig ez még koránt sem mondható betegségeknek, hátha még hosszabb ideig hagyja fejtés nélkül, különösen a rohadást szelőből

szirt borát; könnyen be állhat az esztetésé, hogy teljesen használhatatlenné válik.

A seprő ugyanis különböző szerves anyagok keveréke, nagy mennyiségű fehérjét tartalmaz, így hosszabb rövidibő idő alatt, de egész bizonyosan bomlaniak indul, a fehérje által különböző rohadási termékek s mint ilyen a bor teljes elromlását vonja maga után.

Midőn a kérdéstevő pro és contra nézeteket emlit az új bor fejtésének szükségéről, önként azt kell fölténnem, hogy vidékükön nem ritka esetek közé tartozik már az sem, hogy a szőlő, illetve a must, már a szüretelés, illetve az erjesztés alatt veszi magába a betegségszárvad, s mipt ilyenmő lefejtése az új boromnál szőlőg a fejtést-elmozdítanak az igazat, más részről pedig azt kell föltételeznem, hogy boraike fejtése aligha képezte különös gondjukat.

Az ecetsavészét egy csakis gőrcső alatt észre vehető mikroorganizmus a Mycoderma oeci okozza. Feléphet e gomba már a szőlő érése alkalmával, különösen nedves időjárások. Rohadással indulván a bogyó rajta, majd benne, különbő a rohadást elősegítő gombák titik fel tárgyainkat, köztükük a fennebb nevezett gomba is. Leszűrvele a szőlő, ha egyéb különös eljárást nem alkalmazunk, belekerül a mustba. De a nem éppen legnagyobb gondtal keresztül vitt erjesztés alatt is feléphet, különösen a gyengébb nyiri bormál nem mondható ritka esetnek. Az ecetsavgombát tartalmazó új borban az ecetsavészét kezdetben alig vehető észre, mondhatni egy ideig csak lappang a betegség.

Az új bor mindig tartalmaz több-kevesebb szénsvavat, mely mintegy bémóhatg hat az ecetsavgombák nagyobb mérvű elszaporodására s a kisebb mérvű, ugynevezett ecetsavészétség létezés által a szénsvavtartalom miatt alig, vagy egyáltalán nem vehető észre.

Lefejtés alkalmával a bor érintkezésbe jön az oxigénnel, abból bizonyos mértékben el is nyel, szénsvavtartalmából vesztis s így az organizmus a szaporodásra alkalmas feltételek közé jut, a különben is kevés szeszt tartalmazó nyiri bor jó talaj lesz a további szaporodására.

Az ecetsavgombát már magában bíró új boron, mely egyébként gondos utántöltésben részesült, sóprőjéről el adva, nem fogja a termelőt az elpalástolt ecetsavészétség észre venni, ha pedig már tuladott rajta, akkor a többi ugyis a vevő gondja, a fogyasztásra megkezdett bort pedig rendszeren kenezik (mi elég hibáztatható eljárás) s ez szintén elfojtja a betegség nagyobb mérvű feléjét.

Tegyük fel, hogy a leszűrtelet szőlő teljesen egészséges volt s az erjesztés is a legnagyobb gondtal vitték keresztül; később a borom feltöltötés miatt sem üthette fel tanyáját az ecetsavgomba. Az ilyen semmi kifogás alá nem eső kezesében részesített új bort is ha seprőjén hagyjuk, bomlaniak indulván a seprő, rövid ideig még illat is elpalástolva marad a betegség s szénsvav miatt de föllépnék benne a rohadási processus által a tejsav s a közönséges rohadást okozó különböző baktériumok, melyek fejtés után mihamarabb elrontják a bort, felbonnta a borkövet az alsomavat, a festanyagot s az alkoholt is.

Csakis így viszonyok között jöhettek el a borok lefejtésére, hogy a lefejtett nyiri bor fejtés után megkezesedik vagy megnyulósodik, holott fejtés nélkül tovább bírta volna valamivel.

Borainak lefejtéséhez a nélkül, hogy legcsekélyebb oka is lenne a tovább megfontolásra, hozzá foghat, annál is inkább mert az új boroktól évenként rendszeren háromszor szokás fejtés, pedig januárban először, április elején másodszor és szeptemberben szirt előtt harmadszor. Az első fejtés már ugyis későn történik, de még mindég jobb későn mint soha s lehetőleg nyitottan, érvé ez alatt, hogy a fejtést csappal a szabad levegő lehető legnagyobb érintésével végeztesse.

Az új bor első lefejtésénél nem éppen szükséges a kristálytisztaságot keresni földolog, hogy azt a durva salaktól megtisztítsuk.

J. Gy.

Izzappal vegyes homokos mederfőkére mily nyiroval való? (Felelet a 212. száma kérdésre.) Termékeny, napos, homokos mederfőkére, melyet csak a kora tavaszszá őrni tal a viz s néhat május havára kellően megszárad, a késő vetés talakarmányenyékek közül jó helyet talná a köles és mohar, melyek esetleg magtermeseszőlőből is érthetők. Ha a föld április hó folyamán elvetésű állapotban lenne, akkor a seprőcőrök kitűnő helyet talná, mert az üdefejtésű (de nem vizes) talaj szarvati. Magtermeseszőlőből vetésű lenne így földbe a szénsvav békényük is, mert ez esetben a kései vetés dacára a szárazságotól nem szenvedne a gyors termést adóka. Ugyanezen oknál fogva bihorherével is bevethető lenne.

Az élővő nyiroknyéllel már nehezebben áll a dolog, mert a nagy tavaszi elárasztást nem igen tűrik. Legjobb bémóhatg az a szarvati, melyet a Trifolium hybridum a vizes talajon legjobban s 3-4 évig ad termést. A keverék állhatna 80% koryheréből és 20% mezel komposzinnál, oly helyeken találhatná jó helyet a zachalin póhánka is. K. K.

Napraforgótermesztés. (Felelet a 213. sz. kérdésre.) A napraforgó termesztésére vonatkozólag a „Közlelet” 31. számban jelent meg egy cikk s így röviden csak a kérdésben fellet pontokra válaszlok:

1. A napraforgó sorvetőgéppel is vehető a nagy tengerimertő koronggal. Sortávolság 70-80 cm.

2. Művelése olyan, mint a tenгерé. Az első kapálás alkalmával egyintal ritkítjuk, úgy hogy a napraforgó a sorban 50-60 cm. távollásb álljon egymástól. Fészekként csak egy tövet hagyunk meg. Kap még egy kapálást s töltőgetést.

3. Vetése április hó folyamán történik, így erőben álló földbe; vetőmagszükséglet kat. holdanként fészkes vetés esetén (sorjelzet után kézzel vetve) 2-3 liter, sorvetőgéppel vetve 14-18 liter.

4. Ugyanolyan egytányéru napraforgó bömertő, korán érik (szeptember elején) könnyen artható, nagysemű, de kissé vastag bójú. Legjobb lesz mindkét feleséggel kísérletet tenni. Orsz napraforgómagot a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézetnél szereshető be métermészként 7 frjtával. Bövebb felvilágosítás ugyanott nyerhető.

Környöl.

Újszülött malacok verhasa. (Felelet a 214. sz. kérdésre.) Az újszülöttek verhasának oka kétségkívül fertőzésben rejlik. A ragály nem ismeretes még eddigelő, anjyi azonban bizonyos, hogy kivülről behurcoltathatik a tenyészállományokba és hogy benne foglaltatik a megfegedtető állatok ürülékeiben. Ha tehát a fagatót azelőtt talán nem is volt fertőzött, most kétségkívül az, mert Bevezetés a magas menésses malacok bélsára. Ennek főleg a katriczkának alapos és igen gondos fertőtlenítése és a betegnek elkülönítése mindenképen ajánlatos, de ennél még jobb volna a még venni anyákat más, előzetesen megtisztított és később is tisztán tartott, illőtölő 1-2 hetenként fertőtlenített helyre átvinni, gondoskodva egyáltalán a káros ólós szennyezéstől. A jászolon végül a loellett anyákat szintén tartani rajyon nincsen-e köztük olyan, mely a nomörözéskor hurujában szenvedne, vagy amelynek a lögye beteg; az ilyen állatok, szintegy a netalan elvetétek, a többiekétől azonban elkülönítendőek.

—y.

Birtokhatáron mily távollásra illető-ték fal a szomszédos terület. (Felelet a 215. sz. kérdésre.) A birtokhatárok megjelöléséről az 1894. évi XII. t.-cz. 32-35. §§-al szólókan s ezeket a megfelelő végrehajtási rendelkezések ugyanezen számú szakaszai egészítik ki. A törvény és a rendelet azonban csak a legáltalánosabb elvi kijelentéseket sorozitkozik s a

33. §-ban arra utasítja a törvényhatóságokat, hogy a birtok határainak jelzése tárgyában szabályrendelet alkossanak. Minthogy az erre kitűzött határidő már rég lejárt, a kérdéstörvényhatóság is minden bizonyнан megalkotta a megfelelő szabályrendeletet, melyben határozta világos intézkedések foglaltának a határeljárás követését a jövőre felül.

Törvényes intézkedés az éri nincsen, hogy a birtokhatáron illetett fak mily távolban legyenek a szomszéd területől, eziránt a gyakorlati értelem fog legjobb utmutatást adni és az a jogi szakma, hogy a szomszéd légterébe átúró részre a faknak a szomszéd által levághatók. Ami a határról illet, azt nézőként szerint egészen a határ vonalig ki lehet ásní. Omlás talajnál annyit hagyandó ki, amennyi tapasztalás szorít szükséges, hogy a boomást megelőzzék. Szabály éri nincsen. Sr. F.

Adóleedeges elemi csapások esetén.
Félelet a 216. sz. kérdésre. Az elemi csapások címén elvezet adóleedeges az általános jövedelmi és a közési pótadókra ki nem terjed.

Takarmány pénzürtékének kiszámítása.
Félelet a 217. számú kérdésre. A Minthogy a kérdéstörvény által „derczé”-nek nevezett takarmányféle igen sok minden lehet, s ezen sokféleségét fogva más-más összetételű, az alábbiakban egy a finom buzakopra, mint a takarmányrozliszt, árpaliszt és zabliszt érték-számaikat is felhasználták abban a feltevésben, hogy a derczé elvezetés alatt a kérdésstevő gazdászok ezek egyiktét vagy másikat éri.

A Dietrich-König fele táblázat szerint az árpa tápegysegének összege az emészthető tápanyagban 80,4,

a finom buzakopra tápegysegének összege az emészthető tápanyagban 89,8,

a takarmányrozliszt tápegysegének összege az emészthető tápanyagban 84,0,

a takarmányárpaliszt tápegysegének összege az emészthető tápanyagban 89,8,

a takarmányzabliszt tápegysegének összege az emészthető tápanyagban 72,1.

Már most, ha az árpa métermázusa 4 frt, akkor egy értékűsége az árpából 402 krba kerül. A finom buzakoprából 349 krba, a takarmányrozlisztből 334 krba, a takarmányárpalisztből 334 krba, a takarmányzablisztből 416 krba.

Nyilvánvaló tehát, hogy az árpa az utóbb említett takarmányfélék mindegyikénél jóval drágább s hogy a derczé vásárlása mindenestre előnyösebb lesz. J. G.

Vakondokok kifogása. *Félelet a 218. sz. kérdésre.* Hogy kerjűben sok a vakondok, annak oka egyszerűen abban van, hogy még több ott a létező, vagy a *cserebogár* pajorja, amelyeket ez a *hasznos állat* nagy mohóságú pusztít. Ezeket a nem kártékony, hanem csak néha alkalmatlan állatokot ott, ahol kevésbé alkalmatlanok, nem kell bántani; mert ha elfogy a táplálékuk, maguktól is elmennek. A vetemény-ágyakból meg ki kell őket fogni. Ha meggyűnéni méltóztatott őket munkájukban akkor láthatjuk, hogy főleg napkeltekor és 11-1 óra között szoktak turni, akkor meg kell lesni és egy keveset kapavágással kiemelni. Egy kevés gykortart után, könnyen és biztosan összeköszölhető ez. Nálunk is elég sok van, de panszra nincs okunk; mert ahol alkalmatlanul vannak, a mondott módon kifogjuk őket és eleresztjük ott, ahol hasznos lehetnek. pl. a minőségében, vagy falkáikban. Használnak és ajánljuk vakondfogókó csapadék, meg petreolumba mártott pokróczdarabokat, rothadó halak stb. a meneteire rakni, hogy ez utóbbiak bízze, mely a meneteit eltölti, elzúro őket. Ezek az eljáráskor azonban nem sokat érnek, amellott több-kevésbé költségesek is, miért nem igen vannak alkalmas eszközök a meggyűnény, hogy egy bizonyos területen, csak egy pár szakkal tartózkodjunk; mert a társas életnek nem kedvelői és így kifogásuk nem okoz sokat. A. D.

Tanyai házak adómentessége. *Félelet a 219. sz. kérdésre.* Tanyai házak, ha gazdasági épületek, vagy eszlellakok fogalma alá esnek, az 1868. évi XXII. t.-cz. 2. §-át értelmében állandóan adómentesek.

Ezen eset kivételével az újonnan épült tanyai házak tulajdonosai is tíz évi ideiglenes adómentességgel élveznek az 1868. évi XXII. t.-cz. 23. §-ának alapján, tartoznak azonban ezen igényükre a pl. ü. igazgatóságnál az építés bevétege után hat hét által írásban bejelenteni. Különös méltánylát érdemlő akadályok felforgása esetén a folyamodvány egy éven belül is sikerrel nyújtható be, ha az adómentesség kezdetének időpontja még nagyobb népszerűsége nélkül megállapított, ilyenkor azonban az építés befejeződött azon évszámokig végeig, amelyben a kérvény benyújtott, esedékes házadót az illető fél lefizeti tartozik.”

Az adómentesség csak a folyó állami házadóra terjed ki, de nem ment föl az általános jöved. pótdadónak, a közési pótdadónak s egyéb hasonló terheinek viselése alá! (1886. XXV. t.-cz. 1. §. Hiv. összáll. 113. §.)

Sr. F.

VEGYESEK.

Mai számnunk tartalma:	Oldal
Meghívó. — Meghívó. A temesváralvársár bizálatóságára. — XIV. temesváralvársár. — Tavaszi luxusszóvársár. — 599	
Gazdasátsági egyesületek. — 599	
A hazai szövetkezetek kongresszusa. — 600	
Növénytermelés.	
A mátrágyi alkalmasítás, beszerzése és terjesztésének módja. <i>Hérbágyi Levél.</i> — 600	
Állattenyésztés.	
Adatok a sertésbiálás gyakorlatához. — 601	
Gazdasági növénytan.	
Újabb vizsgálatok a nitrogénigényű gumókat illetőleg. — 602	
Állategészségügy.	
Utmutatás a ragadozó száj-és koronájúak ellen való védekezésre és ezen beteg gyógyítására. — 602	
Érdalom.	
Az Erdélyi Gazdasági Egyesület egy éve. — 603	
Levelezéskönyv. — 606	
Vegyesek. — 607	
Kereskedelmi, földész. — 609	
Budapesti gabonaföldész. — Szásztelek. — A központi vásárokonak ártérsége. — Magyar (en gyűjtemény) előzetesek áráról. — Állattenyésztés: Budapesti szürömárvásár. — Bécsi gyűjteményárvásár. — Bécsi szürömárvásár. — Párisi juhárvásár. — 610	
Szerkesztői üzenetek. — 610	

Kitérítés. Ö fésleke kisteleki *Leány* Herminé, a magyar főnőidősi előzetesigen kivenezett tagjának és törvényes utódjának, a közgazdasági érten kifejtett sok évi buzgó és eredményes működése elismeréséül a magyar börtön méltóságok díjmentesen adományozta.

Meghívások a földművelésügyi ér. ki miniszter *Fréd. Szegmond* szászok lakost Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei vácsai aló járására néve: *Schmidt József* garásné-bogdányi lakost Abau-Torna vármegyei füzéri járására néve; *Vencze Miklós* temesvári lakost Temes vármegyei kálmán járására néve; *Praner János* berehalmi lakost Nagy-Küküllő vármegyei bolya-berehalmi járására néve, az állandó gazdasági tudósok bizálatára néve meg.

Vásárkatalógusok. Az OMGE. által F. évi május hó 2-tól 5-ik napján rendezendő *temesváralvársár és luxusszóvársár* katalógusai megjelentek. Az OMGE. titkári hivatala mindkét katalógust ingyenesen bocsátja rendelkezésre a hozzáférdezők érdeklődőinek.

Adagytűzési gyümölcsstermelési munkához. A gyümölcsfajtaik termelésére vonatkozó hazai tapasztalatokat az OMGE. összegyűjtötte és kölléggé feldolgozta meg a mult évi kiállítás megőzőelőző Adatok Magyarország gyümölcsstermeléséhez czimet vesült füzetben kiadta. Ez utóbbi munkának tökéletesítését tartván szem

előzt, elküldte a füzetet még az 1896-ik év őszén az összes gyümölcsstermelő vidékeken székelő gazdasági egyesületeknek, azzal a kérelemmel, hogy a vidékükről közzöl: s mindenestre hézagos adatokra vonatkozólag észrevételeiket megtegnni, illetve azokat kiigazítani s bővíteni sziveskedjenek. Több mint félv év múlt el azóta, a füzet még nem látott napvilágot, és csupán egyetlenegy egyesület adt válszt. Közülük egy a körülmény, részben illusztrációkat annak, hogy a jó gyíkezet gyászak a legilletékesebb tényezők részéről sem talál köllő figyelemre és méltatásra; főként azonban emlékeztetni kívánják a felelőssel elmaradt egyleteket arra, hogy az OMGE. felhívásának a lehető körültekintő eljártéban minden sziveskedjen, mit után a szóban forgó munkánk ügy és bővített kiadása a földművelésügyi miniszter áldozatkész-sége folytán lehetővé vált.

Fülegelmébe ajánljuk egyuttal mindazoknak, akiknek ezt a gyakorlati czélú művet ismerni alkalmuk van, hogy felismerő, észrevételeiket az OMGE. titkári hivatalára közzöl sziveskedjenek, amely azoknak az utóbbi években az adatok kibővítése, azok azoknak helyreigazítása tekintetében készséggel fogt be adni.

Elített borhalmistok. A bécsi borkereskedők egyesülete *Stroch Dávid* és *Stroch Jakab* alsó-kismartonhegyi lakosok borkereskedők ellen borhalmistát mint följelentést tett a kereskedő illetékes hatóságánál. A bíróság a megjelölt szakértők vizsgálat után a mesterséges borok gyártása és forgalomba hozatalának tilalmáról szóló 1890. XXIII. t.-cz. alapján a következő végzés hozta: *Stroch Dávid* és *Stroch Jakab* borkereskedők, mint a fenti t.-cz. elleni vétők, az 5. §. d) pontjában ütköző kihágás miatt 300 frt pénzbüntetésben, nem fizethetése esetében 30-30 napi elzárásban, a 6-ik §-ba ütköző kihágás miatt ugyancszen 6-6 évig szakszaksz alapján 1879. évi XI. t.-cz. 21. §-ának alkalmazásával személynként 200 forint megváltható 20-20 napi elzárásban és 300-300 frt pénzbüntetésben, nem fizethetése esetében további 30-30 napi elzárásban, valamint a felmerültől eljárási és tartási költségek megfizetésében marasztaltatnak el, egyezszermind pedig a mostorokosságban elzárított 17 725 liter homonyosságú békéjében az idezett törvény 12. §-ának második bekezdéséhez képest az alsóbb fokú illetékeseknek megnevezett községek szegzenyaltajárára 1919 frt 75 kr összeg megfizetésére, valamint 288 frt végvizsgálati és 175 frt szakértői költség megfizetésére köteleztetnek; továbbá az illető a „Borszárti Lapok”, Soproni Hírnapj elzárított „Pesti Napló” és „Pester Lloyd” című hírlapokban marasztaltak költségeket közzététetni, egyezszermind a [kiszabandó boritadáló megállapítása végett a soproni kir. pénzügyigazgatóságall közlötletit rendeltetik. Meg van hát az első ítélet, immár van egy precedensűs az 1890. XXIII. t.-cz. végrehajtására néve is, amely törvény előző listánl papírosan elzárított marasztalt a földművelésügyi miniszter által megválasztottak költségeit illetékesek. Egy béczi testületnek szurt végre szemet a Strochók szemérméleten üzemle s ha ez a fejlejtés ellenük nem teszi, kottyalakaitak ma is fennakadás nélkül árusítják a magyar borchegzőre alatt. Szemé hnyunk nemcsak abban, de szaksz más esetben is, mert a törvény szigorú végrehajtására a törvény előző listánl marasztalt. Am most kezünk között van az ítélet s ez remélni enged, hogy visszaszárzó példa gyantot fog hatni a Strochók széles foglalkozási körében.

A „Magyar Gazdaszövegűző” *Sáros* vármegyében. F. hó 23-án tartották a *Sáros* vármegyeyi gazdák *Bánovich Sándor* elsőnöke mellett első értekezését a „*Magyar Gazdaszövegűző*” és a *Magyar Gazdaszövegűző* tárgyában. Az értekezésen a szakadó eszedezés — mintegy 30-35 gazda jelent meg. *Bánovich Sándor* lelkes szavakban eszettele a mai gazdasági helyzet éppen a jövőben sem kecsesítő szignatúráját, de mindazonáltal tetre,

összetartása, szövetkezésre hívta fel gazdasárait. Ismertele a magyar gazdaságvesztés czéliját, munkálkodását és eszközeit s ezzel kapcsolatban megjelölte a vidéki választmányok czéliját, hivatását és munkakörét. Ezután megalkotották a választmányt, melybe 15 tagot választottak s *Bujanovics* Gyulát felkérték, hogy legközelebb hívja fel a választmányt alakító ülésre, a hol először is megjött fog-nak választani. Elhatározta egyruttal az érkezelést, hogy a május második felében *Kassán*, gr. *Károlyi* Sándor előlétele alatt tartandó nagy gazdaságyellen Sáros vármegyé gazdái minél nagyobb számban fognak megjelenni.

A csanádmezei gazd. egylet megalomai.
A csanádmezei gazdasági egylet folyó évi május hó 30-ik napján, Nagykároly tarta meg évi nagygyűlését. Tárgysorozat: Titkári jelentés az egylet 1896. évi működéséről, az egyleti pénztár állásáról s azon intézkedésekről, melyek az egyletnek úgy szűkebb, mint tágabb munkássági körében har legközelebb érvényesítendőek lennének. Megválasztása a családújítók megállapítása czéljából kiküldendő bizottságnak, s ennek tisztségén ezen újulatnak a közigyelés színe előtt történendő kiállítás. Megválasztása a delúntartandó állatköltési bíráló bizottságnak. Netán benyújtandó egyéb indítványok tárgyalása. **A családkezelő jutalmadára** megállapított I-ő di 80 korona, ezenkívül még 4 di van, egyenként 40 koronával. Ezen jutalmak csak úgy, legálább 8 évvel egyhuzamban szolgáló s jelenleg is ugyanazon szolgálatban levő családkezelő részére adandók, akik állandóan mint gazdasági béresek (gazdák, csókók, kertészek, kocsisok, éresek) szolgáltak, hűségük, szorgalmuk gazdák által, fedhetlen erkölcsi életük pedig a községi előjárások által kiállított bizonyítványokkal igazolva van.

Az állatköltési jutalomdíjai a következők:
Lajosteleki Jutalomdíjak: 1. Államé 3000 korona, egy három éves sajátnevelés, még be fogva nem volt kancaeszkőra. 2. Államdi 300 korona, négy éves kancaeszkőra, tekintet nélkül, hogy be voltak fogva, vagy sem. 3. Állami és egyleti díjak. 3 éves sajátnevelés, még be fogva nem volt jó tenyészkanca jellegű bíró kancaeszkőra: I-ő di 100 korona és állami arány oklevél. II-ik di 40 egyleti és állami arány oklevél. III-ik di 40 korona és állami és egyleti díjak: a) Állami di 300 korona és arány oklevél; sikerült szopós eszikóval elővezetett anyanakancz számára telvér kizárásával, melyek jól ápolót, egészséges és erőteljes állapotban vannak s jó tenyészkanca jellegű bírmak; b) egyleti di 180 korona és ezüst oklevél; c) egyleti di 80 korona és bronz oklevél. **Magyar szarvasmarhák díjazása:** a) Saját tehéntlő tenyésztést magyar fajú három éves bika után: I-ő di 120 korona és egyleti arány oklevél; II-ik di egyleti ezüst oklevél; III-ik di egyleti bronz oklevél. b) Saját tehéntlő tenyésztést három éves üsző után: I-ő di 100 korona és egyleti arány oklevél; II-ik di 80 korona és ezüst oklevél. c) Sikerült borjúkkal elővezetett tehének után: I. di 80 korona és arány oklevél; II-ik di ezüst oklevél; III-ik di bronz oklevél. **Nyugati fajú szarvasmarhák díjazása:**

a) Saját tehéntlő tenyésztést nyugati faj két éves üsző után: I-ő di 100 korona és arány oklevél. II-ik di ezüst oklevél; III-ik di bronz oklevél. b) Sikerült borjúkkal elővezetett tehének után: I-ő di arany oklevél; II-ik di ezüst oklevél és III-ik di bronz oklevél.

A magyar gazdasítétek és erdőtisztés országos egyesülete. A magyar gazdasítétek és erdőtisztés országos egyesülete május hó 2-án tartja meg évi rendes közgyűlését. Az egylet múlt évi működéséről szóló jelentéséből a következőket emelhetjük ki. Belépett az 1896. évi rendes közgyűlés 7 pártzó 2 alapszámú. Elépett 30, elhalt 7 tag. Elhelyezett az egyesület 1896-ban 22, 1897-ben eddigéig 11 gazdasítést. Az ügyforgalom 913 darabot tünet fel. A segélyezés 1896-ban 845 főt fordítottak s ezzel az egyesület fennállása óta 1884—1896-ig 27 tag kapott segélyezést 1985 fírt, 50 özeget mint ilyen 3945 fírt segélyt, 34 tanuló részű 2379 fírt, 12 szobánkon és nevelési pótkörben, által 12 szobánkon 8390 fírt adottak ki ezen. Az egylet 1896. évi összes bevétele 11,097 fírt lett ki, a mely összebbel azonban 6041 fírt, mint előző évi pénztári maradvány szerepel. Tökéletesre 2447 fírt, a nyugdíjintézet költségeire pedig 2373 fírt fordított. Az összes kiadások 9353 fírt ruktak, a pénztári maradvány tehát 1743 fírt.

Az elevátor-rendszer Szászországban.
A Dresdába összeíjelt szászországi gazdasági egyesületek álott v. *Halsbék* *Bellwitz* földbírók az a kérdést vetette föl: Miért és miképen szervezzék a gazdák a gabonaeladásra létesítendő társaságokat, különös tekintettel a rakatárak kérdésre? A *Bellwitz* a többek között ezeket mondta: A földmivelés virágzására szükséges a gazdasági termékek jobb értékesítése, mindenek előtt azonban a gabonáé, a mely szűkebb körzetekben csak a földmivelés eléréséig. Az annyira kártalós és szűkebb körzetekben, csakis akkor valósul meg, ha a gabonakereskedelem a gazdák kezébe lesz, a mely cél elérésére szolgáljanak az eladásra létesítendő társaságok. A mostani árakalulást a külföldi gabonabehozatal és az árutörzde befolyásolja. Ezen körülmény meg elfogadhatók, ha ez által a szorgonyosabb kenyérkihők oloscában juthatnának. Azonban nem így van, hanem a bürze ura várják zsebre a hasznót. Mentől előbb kellerit orvososszer, gondoskodni, mely ezen bajon segít. Azonban a hol törvény mar nem segít, ott az önségylet kell igénybe venni, a gazdáknek kell az árakat szabályozni. A társaságok a gazdák direkt összeköttetésébe hozták a földmivelők kereskedésébe és a malmmal. A mit mi a rakatbörzések (ellátlássalvok) okoztatának, sokkal előnyösebb a gazdára nézve azon vesztésgének, mely a gabona árának alacsonyága miatt a gazdákodótári. Ha a társaság jó árúrt magas art fizet, akkor a gazda is vesz anyi fáradságot, hogy a társaság kiválmánának elégit tessenek, mely elnyit nemcsak a mint eddig — a nagybörzék elvezetését, hanem a paraszt is. Ezen társaságok alapját a takaré- és hitelszövetkezet képeznek. Az a ter, melyet *Bellwitz* röviden körvonaltól, nem más mint az

elevátor-rendszer meghonosítása, a melyről már mindánk is szó eszt, sőt kivétel érdekében némi mozgalom is indult meg. Hason mozgalom azonban csak ritkán elég erélyesek arra, hogy ezek is érjenek, a mi azon felül, hogy a mi gazdáközönöségünk nem szokott faragó venni, hogy a létreterébe vágó kérdések iránt is kellően tájékozta magát. Hál kénytelmek vagyunk csestellőnk, a külföldi személyeket előállani, a melyekből csak határunk rőla, ha mindaz, a minek a nemzetköziség elnyomott mezőgazdaság érdekében történik kell, nem nálunk, hanem a külföldön történik meg.

A hazai szövetkezetek közgyűlése.
A hazai szövetkezetek központi hitelintézete — mint szövetkezet — e hó 25-én tartotta ez évi rendes közgyűlést, *Károlyi* Sándor előlétele mellett. Az igazgatóságának az 1896. évi működéséről szóló jelentéséből a következőket vesszük. Mindenek előtt sajnos konstátia, hogy azok a törvényhozási intézkedések, a melyek a szövetkezetek egészséges fejlődésének és háborítatlan működésének a föltételeit biztosítják, miadé ideig megalkotta nincsenek. Most tehát a mi di szövetkezetek alakítását csak a rendelkezésre álló eszközök határára belül vállalja magára az igazgatóság. Az intézmény a kötelekbe tartozó 350 szövetkezet részére az elmúlt évben 6123.108 fírt 34 kr hitelt nyujtott, a melyely szemben — a kezesek és kölcsönvők vagyonán kívül — a szövetkezetek tagok 9 millió forintra fejtő egyetemleges szavazottsága nyujt fedezetet. Leszámítottak 41,784 darab váltót 17,483,086 fírt értékben. Ezenkívül községi hitelszövetkezetek, a saját üzletirészhelyesekiből és betéteikből 2,500,000 fírt adtak kölcsön. A mérlegben kimentett 37,396 fírt 97 kr tiszta nyereségre nézve javasolja az igazgatóság, hogy fizesseken ki belőle az alapítványi üzletelés s a 10,300 forintra alapítványi föltöltés 4 számlások kamattal 29,575 forintra a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a javaslatot elfogadta s a föltüntetvén minden irányban megadta. A most kilépett igazgatósági tagokat: *Benczky* Lajos, *Bossányi* László, *Gullner* Gyulát és *Hessi* István utóbi egyhanguan megválasztották. Felügyelőkül választották a fennmaradó részét estolják a tartalékalpon, a mely ezzel 40,168 fíra emelkedik. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület

által

1000 frt pályadíjjal jutalmazott

és még ez év folyamán kiadandó

gazdasági könyvviteltan
alapján összeállított

Gazdasági könyvviteli nyomtatványok

ugy mint:

1. sz. nyom. Előjegyzési könyv	14. sz. nyom. Pénztári főkönyv kiadási kim. d. t. t. kül- és belv.	28. sz. nyom. Mérleg
2. „ „ Napeszméber és szakmáéber ki- mutatása	15. „ „ Telekeltár, kül- és belv.	29. „ „ Próbacéplési jegyzék
3. „ „ Leszámoási könyv	16. „ „ Termény és anyag leltár, kül- és bel- v.	30. „ „ Vetési és aratási jegyzék
4. „ „ Szegődmény-táblázat, kül- és belv.	17. „ „ Letéti napló	31. „ „ Előési jegyzék (csikó és borjú)
5. „ „ Szemogombona kimutatás, kül- és belv.	18. „ „ Eleven leltár, kül- és belv.	32. „ „ Terep-és-kimutató
6. „ „ Cseplesés gubona	19. „ „ Szegődmény-levél	33. „ „ Előési jegyzék (báránny és malac)
7. „ „ Napeszmés jegyzék	20. „ „ Lő- és szarvasmarha-kimutatás	34. „ „ Daxadási jegyzék
8. „ „ Tejeladási jegyzék, kül- és belv.	21. „ „ Jub- és sertés-kimutatás	35. „ „ Fajési napló
9. „ „ Pénztári napló, kül- és belv.	22. „ „ Kőönföle tárgyak kimutatása	36. „ „ Gazdasági napló
10. „ „ Pénztári főkönyv, bevételi k. mu- tatás, bel- és külv.	23. „ „ Fogyasztási anyag	37. „ „ Trágyázási
11. „ „ Követelésnek jegyzéke, bel- és külv.	24. „ „ Tüzelő anyag	38. „ „ Cseplesési jegyzék
12. „ „ Gép- és eszköz-leltár	25. „ „ Szorzámia	39. „ „ Tejelés-kimutatás kül- és belv.
13. „ „ Épüleleltár, kül- és belv.	26. „ „ Állati termények	40. „ „ Takarmányozási előirányzat
	27. „ „ Póttakarmány	41. „ „ Vetési előirányzat
		42. „ „ Takarmányozási jegyzék

most vannak sajtó alatt és ezentul azokból állandóan raktárt tartunk.

Összeállította

Suscha Rikárd

a magyaróvári gazd. akadémia gazd. intézője.

Az összes nyomtatványokból **mintávek** az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőnek 2 frt 20 krért előleges beküldés mellett portómentesen küldetnek.

➤ Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk. ➤

Megrendelések

a „KÖZTELEK” kiadóhivatalához

IX. ker., Üllői-út 25. szám

➤ **küldendők.** ➤

